

POSTANOWIENIE

Dnia 21 kwietnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz

SSN Wojciech Katner

w sprawie z powództwa R. W.
przeciwko G. S.A. w W.
o odszkodowanie i zadośćuczynienie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 21 kwietnia 2020 r.,
na skutek wniosku powoda
o uzupełnienie ewentualnie dokonanie wykładni
wyroku Sądu Najwyższego
z dnia 20 lutego 2019 r., sygn. akt III CSK 62/17,

oddala obydwie wnioski.

UZASADNIENIE

We wniosku z dnia 27 stycznia 2020 r. powód wystąpił o uzupełnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 20 lutego 2019 r. „przez wyrzeczenie co do pozostałych punktów zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego zgodnie z zakresem zaskarżenia, tj. co do punktu 1.I, 1.II i 1.III wyroku”, ewentualnie - gdyby wyrok należało uznać za zupełny - o wykładnię rozstrzygającą wątpliwości co do jego treści. Wątpliwość powoda budzi to, czy prawidłowa jest wykładnia tego wyroku, zgodnie z którą uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego w punkcie

oddalającym powództwo w pozostałym zakresie (1.IV) i przekazanie sprawy w tej części do ponownego rozpoznania „uwzględnia całość oddalonego powództwa, a Sąd Apelacyjny może zmienić swój wyrok, orzekając o wszystkich oddalonych roszczeniach, w tym podwyższyć zasądzone w punktach 1.I i 1.III wyroku kwoty oraz ponownie rozstrzygać o roszczeniu o rentę w oddalonej części (punkt 1.II)”.

Wniosek ten nie jest uzasadniony, ponieważ wyrok Sądu Najwyższego jest zupełny, co zostało wyjaśnione w jego motywach, podobnie jak kwestia dopuszczalnego zakresu rozpoznawania sprawy przez Sąd Apelacyjny (k. 501 v., akapit trzeci, akt sprawy I ACa (...) Sądu Apelacyjnego w (...)). W celu unaocznienia powodowi znaczenia tego zapisu przypomnieć należy przebieg postępowania.

Powód R. W. , poszkodowany w wypadku samochodowym, wystąpił o zasądzenie od pozwanego G. S.A. w W. (ubezpieczyciela sprawcy wypadku):

- kwoty 300 000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę z odsetkami ustawowymi od dnia 1 lutego 2012 r.,
- comiesięcznej renty w kwocie 3000 zł od dnia 27 listopada 2011 r.,
- comiesięcznej renty w kwocie 2328,44 zł począwszy od września 2015 r. z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności rat.
- odszkodowania w kwocie 3118,69 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wytoczenia powództwa,
- odszkodowania w kwocie 2773,73 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 1 października 2012 r.,
- odszkodowania w kwocie 23 396 zł z ustawowymi odsetkami od dnia doręczenia pisma rozszerzającego powództwo stronie pozwanej, tytułem odszkodowania za utracone zarobki w okresie od 1 czerwca 2013 r. do 30 września 2015 r.
- kosztów procesu.

Wyrokiem z dnia 30 listopada 2015 r. Sąd Okręgowy w K. uwzględnił powództwo w części. Zasądził od pozwanego na rzecz powoda:

I. odszkodowanie w wysokości 24 895,16 zł z ustawowymi odsetkami

- od kwoty 2650,89 zł od dnia 15 kwietnia 2013 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 2 357,67 zł od dnia 12 listopada 2012 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 19 886,60 zł od dnia 21 lutego 2015 r. do dnia zapłaty;

II. comiesięczną rentę w kwocie 425 zł od dnia 1 grudnia 2011 r. do października 2015 r. oraz w kwocie 677,50 zł od października 2015 r., z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności rat,

III. kwotę 255 000 zł tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami od dnia 12 listopada 2012 r. do dnia zapłaty.

W punktach IV, V i VI Sąd zamieścił orzeczenie o kosztach procesu (pkt IV) oraz o kosztach sądowych (pkt V i pkt VI).

Wyrok nie zawiera rozstrzygnięcia o losach pozostałej części powództwa, mimo że żądania powoda nie zostały uwzględnione w całości. Żadna ze stron nie złożyła wniosku o uzupełnienie wyroku w tym zakresie.

Pozwany zaskarżył apelacją wyrok Sądu pierwszej instancji w części:

- zasądzającej w punkcie I. kwotę 4393,26 zł z wskazanymi w apelacji odsetkami;

- zasądzającej comiesięczną rentę w kwocie 425 zł począwszy od grudnia 2011 r. oraz w kwocie 44,56 zł począwszy od października 2015 r., w obydwu wypadkach - z ustawowymi odsetkami,

- zasądzającej zadośćuczynienie w kwocie 101 000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 12 listopada 2012 r. oraz

- w zakresie orzeczenia o kosztach

i domagał się jego zmiany, przez oddalenie w tej części powództwa.

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 16 września 2016 r. zmienił wyrok Sądu Okręgowego, w ten sposób, że:

1. nadał mu treść:

„ I. zasądza od strony pozwanej G. S.A. w W. na rzecz powoda R. W. kwotę 20 501,89 zł (...) z ustawowymi odsetkami:

- od kwoty 2183,08 zł od 15 kwietnia 2013 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 1941,61 zł od 12 listopada 2012 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 16 377,20 zł od 20 lutego 2015 r. do dnia zapłaty,

II. zasądza od strony pozwanej G. S.A. w W. na rzecz powoda R. W. comiesięczną rentę w kwocie 207,94 zł (...) płatną do 10 każdego następującego po sobie miesiąca począwszy od października 2013 r. z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności (...),

III. zasądza od strony pozwanej G. S.A. w W. na rzecz powoda R. W. zadośćuczynienie w kwocie 189 000 zł (...) z ustawowymi odsetkami od 12 listopada 2012 r.,

IV. w pozostałym zakresie powództwo oddala.”

W punktach V, VI i VII orzekł o kosztach postępowania pierwszoinstancyjnego.

W punkcie 2. Sąd Apelacyjny oddalił apelację w pozostałym zakresie, w punkcie 3. doprecyzował charakter odsetek ustawowych jako odsetek ustawowych za opóźnienie poczynając od 1 stycznia 2016 r., a w punkcie 4. orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego.

Powód zaskarżył ten wyrok skargą kasacyjną i wyjaśnił, że zaskarżeniem objął zmianę wyroku Sądu Okręgowego i obniżenie świadczeń zasądzonych na jego rzecz w punktach 1.I, 1.II i 1.III oraz oddalenie powództwa w części niebędącej przedmiotem rozstrzygnięcia Sądu pierwszej instancji tj. co do roszczenia o rentę od grudnia 2011 r. w wysokości 2125 zł oraz o rentę od października 2015 r. w wysokości 1726,67 zł. Wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w tym zakresie i o przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w (...).

Sąd Najwyższy uwzględnił skargę kasacyjną w całości, z tym, że zakres zaskarżenia odczytał przy uwzględnieniu całej wypowiedzi powoda zawartej

w skardze kasacyjnej, dotyczącej tego przedmiotu. Powód wyjaśnił bowiem, że zaskarża wyrok w części zmieniającej wyrok Sądu Okręgowego oraz oddalającej powództwo w części o której nie orzekł Sąd pierwszej instancji. Zmiana wyroku polegała na obniżeniu świadczeń zasądzonych na rzecz powoda, jednak obniżenie to nie stanowiło rozstrzygnięcia zawartego w punktach 1.I, 1.II i 1.III wyroku Sądu Apelacyjnego - tam znajdowała się część świadczeń, które Sąd Apelacyjny uznał za należne powodowi. Obniżenie, które kwestionował powód, dotyczyło natomiast tej części zasądzonych żądań, którą mu Sąd Apelacyjny odjął, o którą umniejszył przyznane mu świadczenia. Odmowa przyznania świadczeń przyjmuje w wyrokach postać oddalenia powództwa - dlatego zaskarżenie obniżenia zasądzonych świadczeń należało odczytać jako skierowane przeciwko punktowi 1.IV wyroku Sądu Apelacyjnego - oddalającemu powództwo w pozostałej części, nie było natomiast żadnych przesłanek by uchylać rozstrzygnięcia zawarte punktach 1.I, 1.II i 1.III, które zresztą w niezaskarżonej części były już prawomocne. Nie było też powodów, by oddalać w tym zakresie skargę kasacyjną, ponieważ została ona uwzględniona w całości. Powołanie w skardze punktów 1.I, 1.II i 1.III stanowiło element opisu zakresu zaskarżenia (którym była różnica pomiędzy kwotą zasądzoną przez Sąd pierwszej i przez Sąd drugiej instancji), natomiast sposób realizacji wniosków kasacyjnych wymagał uchylecia tego orzeczenia, w którym zmiana przybrała formę rozstrzygającą, a więc - oddalającą tę część roszczenia. W uzasadnieniu wyroku Sąd Najwyższy zwrócił uwagę, że zapis zawarty w punkcie 1.IV jest mylący, ponieważ - ze względu na formę zmiany orzeczenia Sądu pierwszej instancji, jaką wybrał Sąd Apelacyjny - tj. ustalenie nowego brzmienia tego wyroku jako całości - niejasne się stało, czy w tym punkcie Sąd Apelacyjny oddalił jedynie różnicę pomiędzy świadczeniami zasądzonymi przez Sąd Okręgowy a zmienionymi w wyniku postępowania apelacyjnego, czy też - co byłoby niedopuszczalne, lecz co sugerował w skardze kasacyjnej powód - oddalił także roszczenia powoda, o których nie orzekł Sąd Okręgowy. Zakres, w jakim Sąd Apelacyjny mógł w tej sprawie orzekać na podstawie apelacji pozwanego został wyraźnie określony w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego, zaś w wyniku uchylecia wyroku Sądu drugiej instancji przez Sąd kasacyjny i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania sądowi drugiej

instancji dochodzi jedynie do kolejnego rozpoznania tej samej apelacji i nadal obowiązują ograniczenia przewidziane w postępowaniu apelacyjnym, m. in. co do dopuszczalności rozszerzenia przedmiotu sporu (art. 383 k.p.c.).

W związku z tym nie było podstaw z art. 351 § 1 w zw. z art. 398²¹ i art. 391 §1 k.p.c. do uwzględnienia wniosku powoda o uzupełnienie wyroku Sądu Najwyższego, ani też - na podstawie art. 352 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c. - do dokonania wykładni tego wyroku. Wnioski powoda podlegały więc oddaleniu.

jw